

XAVIER BOSCH, director
TONI CRUANYES, director adjunt

SALVADOR COT, director d'edicions

DAVID GONZÁLEZ, LLUÍS MARTÍNEZ, JOSEP PLAYÀ,
subdirectors

SECCIONS: JOAN ARMENGOL [Economia]; IGNASI
ARAGAY, ANDREU GOMILA [Cultura i Espectacles];

ALBERT BALANZÀ [Política]; TONI BROSA [Esports];
DAVID CAMINADA [Opinió]; MANEL CASTILLA [Disseny];
SANTI GONZÁLEZ [Món]; PEPA MASÓ [Societat i
Barcelona]; ÓSCAR MONTFERRER [Comunicació];
ALBERT PLA [Edició]; MONTSERRAT RIUS
[Documentació]; ROBERT RAMOS [Fotografia]
Delegada a Madrid: MONTSE OLIVA
AVUI.CAT: SÍLVIA BARROSO

VICENT SANCHIS, president del Consell Editorial

REDACCIÓ I SEU SOCIAL:
Enric Granados, 84 - 08008 Barcelona
DELEGACIÓ A MADRID:
Carrera de San Jerónimo, 15-17 - 28014 Madrid
Tel.: 91 454 72 66 - Adreça electrònica: madrid@avui.cat
CENTRALETA Tel.: 93 316 39 00 - Fax: 93 316 39 36
DISTRIBUCIÓ Tel.: 93 316 39 16 - Fax: 93 316 39 15
ADREÇA INTERNET: http://www.avui.cat
SERVEI D'ATENCIÓ AL CLIENT Tel.: 902 884 252 - Fax: 93 316 39 15

SUBSCRIPCIONS: DYRSA Pere IV, 467 Barcelona. Tel.: 902 884 252

PUBLICITAT: CORPORACIÓ CATALANA DE COMUNICACIÓ, S.L. Enric Granados, 84. 08008 Barcelona.
Coordinació i reserves: Tel.: 93 316 39 04 - Fax: 93 445 81 93 - Adreça electrònica: publicitat@avui.cat

IMPRESSIÓ: Gráficas de Prensa Diaria. DL: B20.249-1976 DIFUSIÓ CONTROLADA PER L'OJD.
A efectes del que preveu l'article 32.1, paràgraf segon de la LPI, Corporació Catalana de Comunicació SL s'oposa expressament a la utilització de qualsevol contingut d'aquest diari amb la finalitat de fer ressenyes o revistes de premsa amb fins comercials (press-clipping) sense comptar amb l'autorització prèvia de Corporació Catalana de Comunicació SL.

Joan Badia

Director general d'Innovació. Departament d'Educació. Professor i autor de 'Llengua catalana. Nivell C' i de més d'un centenar de títols relacionats amb l'ensenyament de la llengua

Hi ha futur per al català?

Les dades publicades pel Consell Superior d'Avaluació sobre l'ús de la llengua per part dels estudiants d'ESO demostren dues coses: a) que l'escola ha fet els deures facilitant que els joves puguin fer ús de la llengua catalana oralment i per escrit; b) que aquest ús no és efectiu, perquè la societat no ofereix contextos socials adequats.

LES PRÀCTIQUES LINGÜÍSTIQUES en escoles i instituts durant l'escolaritat obligatòria donen a infants i joves el coneixement de la llengua del país per poder-la usar amb les habilitats necessàries: comprensió i expressió, oralment i per escrit. Certament, se'n poden millorar aspectes: potser cal un ensenyament més comunicatiu; segurament que hem d'afinar més en l'aprenentatge per tasques i no tant en exercicis repetitius d'omplir buits; és possible que la metodologia d'ensenyament de la llengua hagi de canviar tenint més en compte les TIC, incloent-hi l'audiovisual; el pes de la literatura hauria de ser més important; encara no es treballa prou la llengua oral; etc. I, per damunt de tot, l'arribada massiva de nous nadius no sabem com afectarà aquesta qüestió, com altres relacionades amb l'educació.

PERÒ AQUESTS ASPECTES TAMBÉ SÓN NECESSARIS en altres sistemes escolars que no han fet l'adiament que demana la societat actual en la didàctica de la llengua i de la literatura. Se sap com procedir: canvis en la formació inicial del professorat, millores en la formació permanent, bones pràctiques, etc. No és fàcil, però els passos per assolir aquestes fites són clars.

EN CANVI, RESULTA MOLT MÉS DIFÍCIL acceptar i corregir la segona conclusió. L'absència d'ús social del català en els àmbits juvenils fora dels centres educatius afecta de manera greu tant la consideració que en tenen els nostres joves com el seu ús en els espais informals en el mateix espai escolar. L'expressió, dissortadament certa, "Hem guanyat l'aula, però hem perdut el pati" posa en evidència no tant que l'escola no hagi fet la feina,

"L'absència d'ús social del català en els àmbits juvenils fora dels centres educatius afecta de manera greu tant la consideració que els nostres joves tenen de la llengua com el seu ús als espais informals en el mateix àmbit escolar"

CARLOTA BOADA

com que els joves saben que el català és, per a molts i avui per avui, una llengua sols acadèmica, que només troben a l'escola. (I sovint, a més, vista com la llengua de l'ordre establert, del poder de la direcció i del professorat, etc., contraposa al castellà, "llengua de la llibertat"...)

ARRIBANT AL FINAL DE L'ESCOLARITAT OBLIGATÒRIA, els nostres alumnes són conscients que al món real —en el treball, en el lleure, en les relacions comercials, en els productes audiovisuals, en l'esport...— el que predomina no és justament el català. O, si voleu, que sense el domini d'aquesta llengua, també podran viure a Catalunya.

COM ENS EN PODEM SORTIR? Apuntem algunes idees: a) crear presència i prestigi per al català en els àmbits juvenils: l'esport, la cançó, el cinema, l'audiovisual, etc.; b) demanar la complicitat dels agents que creen opinió per als joves; c) presentar el català com una llengua amb valor per ella mateixa, no pas com "una llengua que va contra alguna altra"; d) crear productes propis adreçats als joves en català. Etcètera.

PER ASSOLIR AQUESTES FITES, CALDRIA ALINEAR, seguint un mateix resultat, les polítiques avui repartides en quatre conselleries: la política educativa (Educació), la política cultural (Cultura), la política juvenil (Acció Social i Ciutadania) i la política lingüística (Vicepresidència).

MASSA BARRETS PER A UN SOL CAP? I, tanmateix, aquí és on ens juguem el futur de la llengua. ¿Serem capaços de superar la fragmentació i unificar l'acció de govern per cercar les aliances necessàries i les complicitats de la societat civil, dels creadors d'opinió i dels referents dels nostres joves perquè ens donin un cop de mà per estendre els usos del català en àmbits en què avui no té gairebé cap presència? Si no és així, l'acció de l'escola per a la llengua continuarà no solament sent limitada, sinó, a la llarga, insostenible. I és que difícilment es pot aguantar una llengua només amb l'actuació educativa (tot i ser molt important).

EN DIRECTE

El dopatge en ciència

David Bueno

Professor i investigador de genètica de la UB

Un dels temes que hom associa al món de l'esport és el del dopatge, el qual reneix periòdicament coincidint amb la celebració de competicions d'elit. Però el dopatge, que consisteix a consumir fàrmacs o substàncies fisiològiques en quantitats incrementades per augmentar el rendiment personal, no és pas exclusiu dels esportistes. Se sap, per exemple, que hi ha estudiants i persones del món empresarial i borsari que també en consumeixen. Ara, un article publicat a *Nature* posa en evidència que un de cada cinc científics pren o ha pres substàncies dopants per estimular llur rendiment mental, com Ritalin, que s'usa per tractar la hiperactivitat i que en persones sanes incrementa la capacitat de concentració; Provigil, que s'utilitza per tractar trastorns de la son i que fa disminuir la sensació de fatiga, i agents beta-bloquejants, dissenyats per tractar arítmies cardíques i que es fan servir pel seu efecte antiangiolític. Tots els agents dopants tenen efectes secundaris que afecten diversos òrgans del cos, inclòs el cervell, i causen addicció. El motiu de dopar-se és molt clar. En un món competitiu, i el de la ciència, com el de l'esport, l'empresarial i el dels estudis superiors, ho és molt, només els que sobresurten assoleixen llocs de prestigi i liderat, unes característiques socialment molt ben valorades. Unes ganes de sobresortir que potser no són res més que la manifestació adulta d'una característica infantil, la de cridar l'atenció, que en els nens assegura la cura i el nodriment que els són imprescindibles per sobreviure.

Una estrella invitada

Oriol Junqueras

Historiador

Des de temps de Guifré el Pilós, els comtats de Barcelona, Girona i Osona formen la unitat territorial més poderosa del conjunt dels comtats catalans. En morir l'any 1035, però,

Berenguer Ramon I deixa Barcelona als seus fills Ramon Berenguer I i Sanç; Girona tan sols al primer d'aquests i Osona al germanastre d'ambdós, Guillem. Tots tres són menors d'edat i la regència recau en Ermessenda de Carcassona, que, de fet, té el condomini dels tres comtats des de la mort el 1018 del seu espòs Ramon Borrell (avi del tres xicots). I, en realitat, a través d'aquest condomini,

és la mateixa Ermessenda qui assegura la unitat dels tres comtats. Almenys fins a les renúncies de Guillem (1049) i de Sanç (1054) a favor del seu germà gran.

El 4 de juliol del 1054, doncs, els interessos dels catalans —i de tots els cristians— volen massa arran de terra per observar —o, com a mínim, per deixar constància escrita— d'un dels fenòmens més extraordinaris de l'Univers.

Aquella nit, a la constel·lació de Taure, apareix un nou estel al firmament. Un cos celest més brillant que Venus i que resultarà observable fins i tot a ple dia, durant gairebé dos anys. Es tracta d'una supernova.

Probablement, l'explosió va ser registrada en un petroglif anasazi del sud-oest dels Estats Units i en trobem testimonis escrits al món àrab i a l'Extrem Orient. En con-

cret, Yang Wei-te, astròleg de la cort imperial xinesa, ho descriu així: "Humilment he observat l'aparició d'una estrella invitada, amb un dèbil halo de color groc".

Avui, la nebulosa de Cranc ja mesura més de sis anys llum d'amplada i continua expandint-se a més de 1.000 quilòmetres per segon, impulsada per un pulsar central que gira a unes 30 revolucions per segon.